

GESCHILLEN
COMMISSIES
BIJZONDER
ONDERWIJS

LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET KATHOLIEK ONDERWIJS

Passend Onderwijs. De beslissing om vanaf 10 maart 2019 (naam leerling) niet langer tot de school toe te laten komt feitelijk neer op een beslissing om hem van school te verwijderen. Bij een (voornemen tot) verwijdering van een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte gelden strenge eisen. Eerst moet deugdelijk onderzoek gedaan zijn naar het ontwikkelingsperspectief, naar de voor de school nog resterende begeleidingsmogelijkheden en dient een andere school te zijn gevonden die bereid is de leerling toe te laten. Dit vloeit voort uit de wettelijke zorgplicht die de school heeft. Voorkomen dient te worden dat een leerling zonder onderwijs thuis komt te zitten. Ook is van belang dat als (mogelijk) plaatsing op een school voor speciaal onderwijs nodig is, het bestuur een toelaatbaarheidsverklaring (hierna: TLV) bij het SWV dient aan te vragen als bedoeld in artikel 18a WPO. De Commissie is van oordeel dat de school gedeeltelijk aan deze strenge eisen heeft voldaan. Er is een ontwikkelingsperspectief opgesteld en de school heeft zich adequaat ingespannen, met behulp van inschakeling van het SWV en andere externe instanties, om (naam leerling) te kunnen begeleiden, helaas zonder het gewenste resultaat. De school had echter niet mogen volstaan met uitsluitend overdracht van de kwestie aan het SWV. De school had en houdt een zorgplicht jegens (naam leerling) zolang geen passend onderwijs elders is gevonden. Het is algemeen bekend dat het moeilijk is om een geschikte plek in het speciaal onderwijs te vinden. De school had de vinger aan de pols moeten houden en om terugkoppeling moeten vragen bij alle betrokken personen en instanties. Mede gezien haar betrokkenheid bij de afgesproken actiepunten in de MDO's mag van (het bestuur van) de school verwacht worden dat zij erop toeziet dat de ingeschakelde personen en instanties adequaat en tijdig hun acties ondernemen. Dit is niet in voldoende mate gebeurd, waardoor (naam leerling) (te) lang thuis is komen te zitten. Daarnaast is tot op heden geen TLV aangevraagd. De aanvraag kan ook zonder toestemming van de ouders, dus eenzijdig, door de school in gang gezet worden. Mogelijk is dit een gevolg van het streven om er samen met klagster uit te komen en verharding van het conflict te vermijden. Die aanpak heeft echter een keerzijde. Door geen aanvraag in te dienen, en de feitelijke verwijdering niet als schorsing of formele verwijderingsbeslissing aan te merken heeft de school klagster de mogelijkheid ontnomen formeel bezwaar aan te tekenen. De Commissie is alles overziend van oordeel dat de school veel heeft geïnitieerd en in overleg met betrokken instanties van alles is uitgezet, maar de school na het gedwongen vertrek van (naam leerling) er onvoldoende op heeft toegezien dat de plannen daadwerkelijk en met de nodige voortvarendheid werden uitgevoerd. Ook was het achteraf gezien beter geweest de formele weg te bewandelen, teneinde klagster in de gelegenheid te stellen zich daartegen te verweren. De conclusie is dat - ondanks de goede bedoelingen en inspanningen - de school nadat (naam leerling) thuis kwam te zitten onvoldoende regie heeft gevoerd, en daarmee onvoldoende aan haar zorgplicht heeft voldaan en dat valt haar te verwijten. De klachtonderdelen zijn gegrond.

Klagster stelt dat zij ten onrechte geen kennis heeft gemaakt met mevrouw *, individueel begeleider/psycholoog vanuit het SWV en mevrouw *, ambulante hulpverlener/psycholoog, beiden ingezet om (naam leerling) te ondersteunen. Hier treft de school geen verwijt, dit klachtonderdeel is ongegrond,

Klachtnummer 2019/095

ADVIES

Aan het bestuur van Stichting * te * (hierna: het bevoegd gezag) inzake de klacht van mevrouw * (hierna: klagster). Klagster is de moeder van (naam leerling, 7 jaar) leerling van de R.K. basisschool * in * (hierna: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs (hierna: de Commissie) heeft op 30 april 2019 van klaagster per e-mail een klachtformulier ontvangen.

Vervolgens heeft de Commissie op 13 mei 2019 per e-mail aanvullende stukken van klaagster ontvangen.

De klacht is gericht tegen de heer *, interim directeur van de school (hierna: interim directeur), en mevrouw *, intern begeleider van de school (hierna: IB-er).

Het verweerschrift met bijlagen heeft de Commissie van de gemachtigde van de school, mevrouw mr. B.M. Dijkstra van Rensen Advocaten te Alkmaar (hierna: gemachtigde), op 24 mei 2019 per e-mail ontvangen.

De Commissie heeft op 27 mei 2019 per e-mail aanvullende stukken ontvangen van de gemachtigde van de school.

Op 14 juni 2019 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te Amsterdam. Klaagster is in persoon verschenen. Namens de school was de heer *, directeur van de school (hierna: directeur), en de interim directeur, bijgestaan door de gemachtigde van de school, aanwezig.

Op uitnodiging van de Commissie hebben van Samenwerkingsverband * (hierna: SWV) de heer *, consulent (hierna: consulent), en mevrouw *, consulent speciale voorzieningen en thuiszitters (hierna: consulent thuiszitters), de zitting eveneens bijgewoond.

II. Het standpunt van klaagster

De directe aanleiding van de klacht is de beslissing van de school om (naam leerling) vanaf 10 maart 2019 niet langer toe te laten tot de school. Dit is een voorval in een lange reeks en net als in eerdere situaties voelt klaagster zich niet gehoord, wordt er niet naar haar geluisterd en kijkt de school niet naar de onderwijsbehoefte van (naam leerling).

Nadat (naam leerling) niet meer welkom op de school was, hoorde klaagster niets meer van de school. Door toedoen van school zit (naam leerling) nu al maanden thuis zonder dat er zicht is op een onderwijsplek voor hem. Klaagster vindt dat (naam leerling) ook na 10 maart 2019 onderwijs op de school had moeten blijven krijgen.

De klacht bestaat uit de volgende klachtonderdelen:

1. Het niet aanvoelen van de leerbehoeftes van (naam leerling);
2. Het niet nakomen van de zorgplicht;
3. School is aansprakelijk voor het thuiszitten van (naam leerling);
4. Slechte communicatie.

III. Het standpunt van de school

In de visie van de school is de klacht van klaagster ongegrond.

De school stelt zich op het standpunt dat zij voldaan heeft aan haar zorgplicht.

Vanaf half november 2016, in het eerste schooljaar van (naam leerling), tot op heden heeft de school uitgebreid onderzoek gedaan naar de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van (naam leerling).

Gedurende de gehele schoolperiode van (naam leerling) is er op initiatief van de school sprake geweest van veel interventies, veel begeleiding en veel overleg. Zo heeft de school onder meer een IB-er, een orthopedagoog, de jeugd- en gezinscoach, een ergotherapeut, een onderwijsassistente, twee psychologen, de leerplichtambtenaar, Triversum en het SWV ingezet. Ook is de zorgelijke situatie van (naam leerling) een groot aantal keren in MDO's besproken. Klaagster heeft tijdens het MDO van

6 februari 2019 aangegeven dat zij niet instemde met het overplaatsen van (naam leerling) naar speciaal onderwijs of klinische dagbehandeling.

De school stelde in maart 2019 vast dat het gedrag van (naam leerling) dermate ontregelend was dat (naam leerling) niet meer op de school kon worden gehandhaafd. De school was ernstig handelingsverlegen geworden.

Na de voorjaarsvakantie 2019 heeft het SWV dan ook de begeleiding van (naam leerling) van de school op 10 maart 2019 overgenomen. Daarmee is de zorgplicht van de school overgegaan op het SWV.

IV. Overwegingen van de Commissie

De Commissie overweegt over de klacht het volgende.

De Commissie zal eerst de klachtonderdelen 1 tot en met 3 gezamenlijk behandelen omdat deze alle te maken hebben met de situatie van (naam leerling) vanaf 10 maart 2019. Daarna zal de klacht over de slechte communicatie (klachtonderdeel 4) besproken worden.

Klachtonderdelen 1 tot en met 3

Ter zitting is vast komen te staan dat de school in overleg met de leerplichtambtenaar heeft besloten dat (naam leerling) vanaf 10 maart 2019 niet meer in de onderwijsbehoefte van (naam leerling) kan voorzien. Voor hem is op dit moment nog geen passende plek ergens anders gevonden. Beoordeeld zal worden of de school in redelijkheid heeft kunnen beslissen om (naam leerling) niet langer tot de school toe te laten en of zij daarbij voldoende zorgvuldig te werk is gegaan.

De Commissie stelt vast dat na de vroegtijdige signalering van het problematische gedrag van (naam leerling) door de leerkracht overleg is geweest met de IB-er. De school heeft zeer regelmatig overleg met klaagster gevoerd over de ontwikkeling van (naam leerling). De consulente van het SWV is in een vroeg stadium ingeschakeld evenals de jeugd- en gezinscoach voor hulp op school en thuis. Er zijn observaties verricht en is er begeleiding geweest door een ergotherapeut, er is één op één begeleiding verricht door een onderwijsassistente en door twee psychologen. Ook is de situatie meerdere keren in een MDO besproken. Door Triversum is een onderzoek uitgevoerd. Tijdens het MDO van 6 februari 2019 hebben de school en Triversum aangegeven dat regulier onderwijs niet langer passend is voor (naam leerling) en dat passend onderwijs/dagklinische behandeling noodzakelijk is om de ontwikkeling en veiligheid van (naam leerling) te waarborgen. Klaagster heeft hiermee niet ingestemd. Ook met de voorgestelde overbruggingsmogelijkheden zoals plaatsing op een zorgboerderij of thuisonderwijs heeft klaagster niet ingestemd.

Naar het oordeel van de Commissie heeft de school zich voldoende ingespannen om aan de leerbehoefte van (naam leerling) tegemoet te komen en heeft de school in voldoende mate geprobeerd zijn gedrag in goede banen te leiden. Vanaf groep 1 is een ontwikkelingsplan opgesteld dat ook steeds met klaagster is besproken. De school heeft in overleg met het SWV veel extra ondersteuning geboden, waaronder de beslissing om (naam leerling) vanaf 26 februari 2019 één op één begeleiding te bieden. Helaas hebben de inspanningen geen resultaat gehad. Het is niet begrijpelijk dat de school uiteindelijk heeft beslist om het onderwijs aan (naam leerling) te stoppen. Zijn gedrag werd onhoudbaar. De veiligheid van de leerkrachten, de klasgenoten en de groep kwamen in het geding. Ook voor (naam leerling) zelf ontstond een onveilige situatie.

Bovendien kwam hij door zijn gedrag niet aan leren en ontwikkelen toe.

Daarbij dient de volgende kanttekening te worden geplaatst. De beslissing om vanaf 10 maart 2019 (naam leerling) niet langer tot de school toe te laten komt feitelijk neer op een beslissing om hem van school te verwijderen. Bij een (voornemen tot) verwijdering van een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte gelden strenge eisen. Eerst moet deugdelijk onderzoek gedaan zijn naar het ontwikkelingsperspectief, naar de voor de school nog resterende begeleidingsmogelijkheden en dient een andere school te zijn gevonden die bereid is de leerling toe te laten. Dit vloeit voort uit de wettelijke zorgplicht die de school heeft. Voorkomen dient te worden dat een leerling zonder onderwijs thuis komt te zitten. Ook is van belang dat als (mogelijk) plaatsing op een school voor speciaal onderwijs nodig is, het bestuur een toelaatbaarheidsverklaring (hierna: TLV) bij het SWV dient aan te vragen als bedoeld in artikel 18a WPO.

De Commissie is van oordeel dat de school gedeeltelijk aan deze strenge eisen heeft voldaan. Er is een ontwikkelingsperspectief opgesteld en de school heeft zich adequaat ingespannen, met behulp van inschakeling van het SWV en andere externe instanties, om (naam leerling) te kunnen begeleiden, helaas zonder het gewenste resultaat. De school had echter niet mogen volstaan met uitsluitend overdracht van de kwestie aan het SWV. De school had en houdt een zorgplicht jegens (naam leerling) zolang geen passend onderwijs elders is gevonden. Het is algemeen bekend dat het moeilijk is om een geschikte plek in het speciaal onderwijs te vinden. De school had de vinger aan de pols moeten houden en om terugkoppeling moeten vragen bij alle betrokken personen en instanties. Mede gezien haar betrokkenheid bij de afgesproken actiepunten in de MDO's mag van (het bestuur van) de school verwacht worden dat zij erop toeziet dat de ingeschakelde personen en instanties adequaat en tijdig hun acties ondernemen. Dit is niet in voldoende mate gebeurd, waardoor (naam leerling) (te) lang thuis is komen te zitten.

Daarnaast is tot op heden geen TLV aangevraagd. De aanvraag kan ook zonder toestemming van de ouders, dus eenzijdig, door de school in gang gezet worden. Mogelijk is dit een gevolg van het streven om er samen met klagster uit te komen en verharding van het conflict te vermijden. Die aanpak heeft echter een keerzijde. Door geen aanvraag in te dienen, en de feitelijke verwijdering niet als schorsing of formele verwijderingsbeslissing aan te merken heeft de school klagster de mogelijkheid ontnomen formeel bezwaar aan te tekenen.

De Commissie is alles overziend van oordeel dat de school veel heeft geïnitieerd en in overleg met betrokken instanties van alles is uitgezet, maar de school na het gedwongen vertrek van (naam leerling) er onvoldoende op heeft toegezien dat de plannen daadwerkelijk en met de nodige voortvarendheid werden uitgevoerd. Ook was het achteraf bezien beter geweest de formele weg te bewandelen, teneinde klagster in de gelegenheid te stellen zich daartegen te verweren. De conclusie is dat - ondanks de goede bedoelingen en inspanningen - de school nadat (naam leerling) thuis kwam te zitten onvoldoende regie heeft gevoerd, en daarmee onvoldoende aan haar zorgplicht heeft voldaan en dat valt haar te verwijten. De Commissie is van oordeel dat de drie klachtonderdelen om deze reden deels gegrond zijn.

Klachtonderdeel 4

De klacht van klagster houdt ook in dat zij ten onrechte geen kennis heeft gemaakt met mevrouw *, individueel begeleider/psycholoog vanuit het SWV (hierna: individueel begeleider/psycholoog), en mevrouw *, ambulante hulpverlener/psycholoog (hierna: ambulante hulpverlener/psycholoog), beiden ingezet om (naam leerling) te ondersteunen.

De Commissie overweegt het volgende.

(naam leerling)'s begeleidster ging met zwangerschapsverlof. Klagster had als nieuwe begeleidster van (naam leerling) een leidster van de buitenschoolse opvang (hierna: BSO) gevonden. In plaats daarvan besloot de IB-er zonder overleg met klagster de individueel begeleider/psycholoog in te schakelen. De Commissie stelt vast dat de manier waarop de individueel begeleider/psycholoog in beeld kwam, "ze was er ineens", onhandig was. De school geeft dat ook toe.

Klagster en de ambulante hulpverlener/psycholoog zijn elkaar misgelopen. In de voorjaarsvakantie 2019 kreeg klagster onverwacht via een e-mail van de school te horen dat de ambulante hulpverlener/psycholoog vanaf de maandag na de vakantie (naam leerling) zou gaan begeleiden. Klagster wilde graag eerst kennismaken met de nieuwe begeleider. Zonder daarvoor een afspraak te maken ging klagster die maandag naar de school, terwijl achteraf bleek dat de ambulante hulpverlener/psycholoog pas de volgende dag zou starten. Hierdoor liepen ze elkaar mis. Dit was een ongelukkige samenloop. Dat de school een verwijt treft, kan de Commissie niet vaststellen.

De Commissie is van oordeel dat het klachtonderdeel wat de individueel begeleider/psycholoog betreft gegrond is. Wat de ambulante hulpverlener/psycholoog betreft is de klacht ongegrond.

V. Oordeel over de gegrondheid van de klachten

De klacht is deels gegrond, deels ongegrond.

VI. Advies aan bevoegd gezag

De Commissie adviseert het bevoegd gezag erop toe te zien:

- dat ingeval een school beslist dat het onderwijs aan een leerling wordt stopgezet, de school de voortgang van de in overleg met betrokken instanties gemaakte afspraken blijft bewaken zolang geen passend alternatief voor een leerling is gevonden,
- dat wordt voldaan aan de eisen indien de school een beslissing neemt die feitelijk neerkomt op verwijdering van de leerling.

Aldus gegeven op 14 juni 2019 door mr. M. van der Veen, voorzitter, drs. W. van der Linden en dr. P.H. Hupsch, leden, in tegenwoordigheid van mr. P. van Veen als secretaris.